

HANDLINGSPLAN MOT

mobbing

MÅL:

*Alle elever skal ha
et godt fysisk og psykososialt miljø
som fremmer helse, trivsel og læring.*

1. Hva er mobbing?

Mål:

Forstå hva som er mobbing
og når handlingsplan mot mobbing
skal tre i kraft.

Mobbing er et samfunnsproblem og kan forekomme i de fleste sammenhenger der mennesker møtes: i hjemmet, i barnehagen, på skolen, på jobben og på gamlehjemmet. Det er antatt at så mange som 40-60 nordmenn tar livet sitt hvert år som følge av mobbing.

Hva er mobbing?

Olweus (1992:17) definerer mobbing slik: "En person er mobbet eller plaget når han eller hun, gjentatte ganger og over en viss tid, blir utsatt for negative handlinger fra en eller flere andre personer". Det finnes også andre definisjoner på mobbing. De fleste av disse krever at følgende kjennetegn er tilstede:

- Det må være ubalanse i styrkeforholdet mellom de som mobbes og de som mobber. Et mobbeoffer kan imidlertid mobbe andre elever (ca. 17 % av mobbeofrene). Elever som ofte slåss med hverandre blir ikke mobbet dersom det varierer hvem som tar initiativet til slåssingen.
- Mobbingen må foregå over en viss tid. Over hvor lang tid kan diskuteres, men enkeltepisoder kalles vanligvis ikke mobbing, selv om de er aldri så alvorlige.
- Handlingene må være av en viss alvorlighetsgrad. En kan ta utgangspunkt i hva eleven opplever som alvorlig. Det er klart at lett erting, som eleven ikke plages av, ikke er mobbing.

Ulike typer mobbing

Det er tre hovedformer for mobbing:

1. Verbal mobbing (si stygge ting...).
2. Fysisk mobbing (slå, sparke...).
3. Utestengelse (en elev holdes utenfor...).

Ved alvorlig mobbing, vil flere av disse mobbeformene opptre samtidig.

§9a-1 i opplæringsloven sier "Alle elever i grunnskolar og videregående skolar har rett til eit godt fysisk og psykososialt miljø som fremjar helse, trivsel og læring".

2. Avdekking av mobbing:

Mål:

Mobbing som foregår i og ved skolen blir avdekket

Årlige undersøkelser

- Hvert år foretar hver klasse en anonym undersøkelse omkring mobbing. Denne blir gjennomgått av den enkelte lærer før resultat leveres rektor og ressursgruppen mot mobbing. Er det ting som kommer opp her tas de tak i etter punktene beskrevet under: mistanke om mobbing.

Ansvarlig: **Kontaktlærer**

Vaktordninger:

- Alle som har vakt bærer vest slik at de er synlige i skolegården
- Det skal alltid være en voksen ute når barna er ute. Hvis du slipper barna ut før vekten har begynt, er det ditt ansvar å passe på ute.
- Vekten må alltid være ute til friminuttet starter og ikke gå inn før neste vakt kommer og avløser.
- Vekten må være våken og delaktig, slik at han fanger opp signaler i skolegården
- Alle voksne i skolen følger samme regler og tar tak i uregelmessigheter med en gang.

Ansvarlig: **Inspektør og vekten selv.**

Kommunikasjon lærer-elev-foresatte

- Mobbing tas opp i alle faste konferansetimer med elever og foresatte
- Mobbing tas opp i faste elevsamtaler
- Mobbing tas opp på klasseforeldremøter
- Mobbing som tema tas opp overfor alle foreldrene ved skolen

Ansvarlig: **Kontaktlærer** er ansvarlig for de tre første punktene og **rektor** for nummer fire.

Mistanke om mobbing

§9a-3 Det psykososiale miljøet, 2. avsnitt:

"Derson nokon som er tilsett ved skolen, får kunnskap eller mistanke om at ein elev blir utsett for krenkjande ord eller handlingar som mobbing, diskriminering, vald eller rasisme, skal vedkommande snarast undersøkje saka og varsle skoleleiinga, og dersom det er nødvendig og mogleg, sjølv gripe direkte inn".

Handlingsplikten innebærer

- Plikt til å gripe inn
- Plikt til å gjøre undersøkelser raskt
- Plikt til å varsle

Når saken blir av en slik alvorlighetsgrad at den ikke lar seg løse av kontaktlærer eller andre voksne i klassen meldes det videre og rektor/sosiallærer iverksetter undersøkelse av saken

- Sosiallærer intervjuer hver enkelt elev i klassen (*Se vedlegg 1-6*) Kontaktlærer setter opp en liste fra den med minst innflytelse i klassen til den med mest. Intervjuene foregår i denne rekkefølgen. Intervjuene gjennomføres helst på samme dag, uten friminutt.
- Resultatene analyseres av rektor, kontaktlærer og sosiallærer. Her vil eventuell mobbing med stor sannsynlighet avdekkes. Saken vil nå avsluttes og behandles som vanlige konflikter i klassen, eller den går videre til pkt.3 hvis saken ses på som mobbing.

Ansvarlig: **Sosiallærer**

3. Løsning av mobbesaker:

Mål:

Skolen tar ansvar og initiativ
for å stoppe mobbing.

Dette gjøres på måter som i neste omgang
forebygger mobbing ved skolen.

Skolens prosedyre ved mobbesaker

- Når en sak blir definert som mobbing skriver rektor et enkeltvedtak og oppretter en sak
- Dagen etter intervjuene/samtalene med elevene i klassen gjennomføres trinn 2 "Mobbing kan stoppes" som innebærer at sosiallærer (eventuelt sammen med kontaktlærer og rektor) har samtaler med:
 - mobbeoffer (20min)
 - mobbere (5 min hver)
 - medløpere (5 min hver) *(Se vedlegg 7)*
- Deretter arrangeres det med en gang et klassemøte (30 min) Dette bør sosiallærer (eller den som har gjennomført samtalene) lede siden de har god innsikt i hva som har hendt. På slutten av klassemøte skal vi ha gruppearbeid med tema "Hva er en god kamerat?" *(Se vedlegg 8)*
- Samme kveld gjennomfører rektor og sosiallærer individuelle samtaler med foresatte til:
 - mobbeoffer
 - mobber
 - medløpere

Ansvarlig: **Sosiallærer** i samarbeid med rektor og kontaktlærer.

- Dagen etter det første klassemøte avholdes klassemøte 2. *(Se vedlegg 10)*
- I fire uker holdes det ett klassemøte i uken.
- Etter 3-4 uker holdes et felles foreldremøte m/gruppearbeid. Fokus er "Hva er et godt klasse miljø" *(Forslag Se vedlegg 11)*

Ansvarlig: **Kontaktlærer** i samarbeid med sosiallærer.

- Det vil være nyttig å informere personalet ganske tidlig i prosessen.

Ansvarlig: **Rektor** eventuelt sosiallærer.

Andre instanser

- *Barnevern/Abup/Familiekontoret.*
Hvis mobberen viser svært voldelige tendenser kan det være nødvendig å bringe andre instanser på banen. Barn som er negative i ord og handling og/eller har en svært destruktiv oppførsel/ordbruk med mangel på respekt for andre mennesker, voksne eller barn, og når vi med vanlig oppfølging og veiledning ikke når fram må det bringes videre slik at eleven kan få hjelp og veiledning til å mestre sosiale samhandlinger. Vurderes individuelt.
- *Abup/familiekontor.*

I enkelte saker vil også mobbeoffer ha behov for å bearbeide opplevelsene sine i etterkant av en mobbesak. Vurderes individuelt og i samarbeide med elev/hjem.

Ansvarlig: **Rektor, sosiallærer** i samarbeid med kontaktlærer.

I etterkant av en mobbesak- elevarbeid

- Mobbeoffer skal få tilbud om samtaler med kontaktlærer, sosiallærer eller en annen voksen de har tillit til. Det kan løses ved å gi dem en bok de kan skrive tankene sine i eller det kan være faste "pratetimer".
- Mobber skal en gang i uken skrive en logg over hvordan uken har vært og hvordan han har mestret den i forhold til avsluttede sak. Dette i minst 5 uker eller så lenge kontaktlærer ser behov. Mobber må også få tilbud om samtaler og hjelp i tiden etterpå. Mobber må møtes med respekt og med et ønske om å hjelpe eleven til en bedre hverdag.

Ansvarlig: **Kontaktlærer**.

I etterkant av en mobbesak -organisasjonsarbeid

- Etter hver mobbesak skal prosedyrer gjennomgås og evalueres. Det må ses på om organisering og rutiner fungerer godt nok.

Ansvarlig: **Rektor, sosiallærer, med mobbeteam og kontaktlærer**.

- Det arkiveres dokumentasjon på sakens gang i saksarkivet.

Ansvarlig: **Rektor**

4. Forebygging:

Mål:

Alle elever skal oppleve
et godt arbeidsmiljø

Relasjon lærer-elev-klasse

-Lærer er en tydelig voksen som eleven kan ha tillit til og klassen oppleves som et trygt sted for alle elevene.

Det betyr at:

- Læreren har autoritet og leder klassen på en trygg måte
- Lærer er rettferdig
- Lærer ser den enkelte og kommuniserer vennlig *med* barna.

For å oppnå dette skal vi:

- Bruke kollegaveiledning og skolevandring minst 1 gang i året
- Være konsekvent og lojal mot de regler og standarder som er satt
- Lytte til elevene og danne gode relasjoner til elevene

Ansvarlig: Den enkelte lærer

Relasjon elev-elev

- Elevene i klassen tar vare på hverandre og er opptatt av at alle har det trygt.

Det betyr at:

- Elevene snakker pent til hverandre
- Respekterer hverandre og hverandres eiendeler
- Hjelper, trøster og inkluderer hverandre

For å oppnå dette skal vi:

- Ha en time annenhver uke med sosial kompetanse. "Det er mitt valg", "Zippy" eller "Steg for steg"
- Ha "forebygging av mobbing" i fokus på storsamlingen, 1 gang pr kvartal.
- Undervise om karaktertrekk hver uke.
- Være et godt forbilde i ord og gjerning.
- Være proaktiv i situasjoner der konflikter fort kan oppstå.

Ansvarlig: **Kontaklærer, faglærere og assistenter**

Relasjon skole/lærer-hjem/foresatte

-Relasjonen mellom lærer og den enkelte elevs foresatte er preget av respekt, tillit og samarbeidsvilje.

Det betyr at:

- Vi jobber mot samme mål
- Informasjonsflyten er god og tydelig og går begge veier.

For å oppnå dette skal vi:

- Sette faste standarder for foreldremøter. Felles med administrasjonen og i klassen.
- Være imøtekommende, hyggelige og tilgjengelig for foreldre.
- Ha klare, uttalte forventninger til foreldregruppen.
- Oppfordre foreldre til medvirkning for eksempel klasseklubb/turer/aktivitetskvelder/bursdag

Ansvarlig: Rektor, kontaktlærer og faglærere

Skolestart

-Skolestarten skal være forutsigbar, trygg og gi alle elever en positiv opplevelse.

Det betyr at:

- Elevene føler seg sett og velkommen
- Elevene gleder seg til å komme tilbake
- Alle vet hva som skal skje

For å oppnå dette skal vi:

- Lage et fast opplegg for de første timene ved skoleoppstart med fokus på trygghet og sosiale relasjoner.
- Være tidlig ute med informasjon til foresatte/elever. Ha et standardskriv til hvert trinn.

Ansvarlig: Rektor og kontaktlærer

Sikring av arenaer som skolegård, toaletter, gymgarderober og skolevei.

-Skolen har prosedyrer og sjekkpunkter som gjør at skolegård, toaletter, gymnastikksal/garderober og skolevei oppleves som trygge steder.

For å oppnå dette skal vi:

- Være på plass når timen starter
- Hver lærer sørger for at han er ute på TIDEN når han skal ha vakt. Hvis noe kommer i veien må han bytte eller ordne det med inspektøren.
- Alle vakter har gule vester
- Lærer holder i den grad det er mulig oversikt over garderobene ved gym og svømming.
- Utarbeide tydelige regler for skolevei og buss og formidle dette til elevene
- Vær alltid i gangen til alle dine elever er ute etter timen.
-

- Ta med garderobesituasjonen i gym/svømming, samt spisesituasjonen i ungdomskolen med i trivselundersøkelsen og elevsamtalen
Ansvarlig: Alle

Lærerens innsikt og kunnskap

-Lærer trenger jevnlig oppdatering og utvikling for å være i stand til å mestre sosiale utfordringer i skolen.

For å klare det skal vi:

- Mobbing tas opp på personalmøter minst 2 ganger i året.

5. Kontinuitet:

Mål:

Skolens arbeid med å forebygge,
avdekke og stoppe mobbing
foregår kontinuerlig

Ansvarskjede

Det opprettes en ressursgruppe (mobbeteam), som sammen med rektor og sosiallærer kan jobbe med miljø og forebygging.

Problemer løses alltid på laveste mulig nivå, men meldes videre til rektor/sosiallærer når saken ikke lenger kan løses av kontaktlærer eller andre voksne i klassen.

Årshjul

sep: Felles informasjonsmøte til foreldre

okt: Felles foreldremøte i klassen/mobbing på personalmøte

nov: Trivselsundersøkelse/elevsamtaler/foreldrekonferanser

des:

jan:

feb:

mars: Elevsamtaler

april: Foreldrekonferanser/mobbing på personalmøte

mai:

Årlig gjennomgang og revisjon av planen

En årlig gjennomgang og vurdering av planens fungering er nødvendig. Dette gjøres først i ressursgruppen og etterpå i personalet.

